

הפרשת תרומות ומעשרות

על פי שיטת מרן השולחן ערוך למנויים בבית המעשר

☞ מוציאים מן הפירות מכל מין בנפרד מעט יותר מאחוז אחד ומניח בצד. וטוב לומר קודם אמירת הנוסח:

"כָּל לְשׁוֹנֵי יִתְפָּרֵשׁ עַל הַצֵּד הַטּוֹב בְּיוֹתֵר עַל פִּי דֵין תּוֹרָה וְתַקְנֹת חַז"ל"

נוסח הפרשה ל'טבל ודאי':

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהִפְרִישׁ תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת:

אֶחָד מִמָּאָה שֶׁל הַשִּׁירִים מְלֻבָּר¹, הַנִּמְצָא בַּחֲלָקוֹ הַתְּחִתּוֹן שֶׁל מָה שֶׁהִנַּחְתִּי בְּצֵד, וְיִשָּׂא טָבֵל (כָּל מִין בְּנִפְרָד). וְכֹל הַיּוֹתֵר מֵאֶחָד מִמָּאָה שֶׁל מָה שֶׁהִנַּחְתִּי בְּצֵד, הֵרִי הוּא תְּרוּמָה גְּדוּלָּה עַל הַכֹּל (כָּל מִין עַל מִינוֹ).

אוֹתוֹ אֶחָד מִמָּאָה שֶׁאִמְרָתִי שִׁישָׂא טָבֵל עִם שְׂאֵר הַכִּמּוֹת הַנִּצְרָכֶת לְמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן, בַּחֲלָק הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַפְּרוֹת, הֵרִי הוּא מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן (כָּל מִין עַל מִינוֹ). אוֹתוֹ אֶחָד מִמָּאָה שֶׁמִּנָּח בְּצֵד שְׁעֵשִׂיתִיו מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן עֲשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עַל הַכֹּל (כָּל מִין עַל מִינוֹ). וְקִנּוּיִים פְּרוֹת הַמַּעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן לְלוּי עַל פִּי הַהִסְכָּם שֶׁנִּחַתְּם עִמּוֹ.

כאן ימשיך לפי הנוסח המתאים:

בפירות של שנת מעשר שני ודאי, אומר:

וּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי הֲרִי הוּא בַּחֲלָק הַתְּחִתּוֹן שֶׁל הַפְּרוֹת (כָּל מִין עַל מִינוֹ). בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל פְּדִיּוֹן מַעֲשֵׂר שְׁנֵי.

וּמְחַלֵּל הוּא עַל פְּרוּטָה בְּמַטְבַּע שֶׁיַּחַד הַמְּמַנְה עַל בֵּית הַמַּעֲשֵׂר.

של מעשר עני ודאי, אומר:

וּמַעֲשֵׂר עֲנִי, הֵרִי הוּא בַּחֲלָק הַתְּחִתּוֹן שֶׁל הַפְּרוֹת (כָּל מִין עַל מִינוֹ). וְקִנּוּיִים פְּרוֹת הַמַּעֲשֵׂר עֲנִי לְעֲנִי עַל פִּי הַהִסְכָּם שֶׁנִּחַתְּם עִמּוֹ.

באם אינו יודע של איזו שנת מעשר, יאמר:

וּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי הֲרִי הוּא בַּחֲלָק הַתְּחִתּוֹן שֶׁל הַפְּרוֹת (כָּל מִין עַל מִינוֹ). וּמְחַלֵּל הוּא עַל פְּרוּטָה בְּמַטְבַּע שֶׁיַּחַד הַמְּמַנְה עַל בֵּית הַמַּעֲשֵׂר. וְאִם צְרִיךְ מַעֲשֵׂר עֲנִי, יִהְיֶה בַּחֲלָק הַתְּחִתּוֹן שֶׁל הַפְּרוֹת (כָּל מִין עַל מִינוֹ). וְקִנּוּיִים פְּרוֹת הַמַּעֲשֵׂר עֲנִי לְעֲנִי עַל פִּי הַהִסְכָּם שֶׁנִּחַתְּם עִמּוֹ.

☞ **וּאִם יֵשׁ לוֹ סֶפֶק אִם הֵם 'נִטְע רַבְעִי', יוֹסִיף:**

וְאִם הַפְּרוֹת הֵם רַבְעִי יִהְיוּ מְחַלְלִים עַל פְּרוּטָה בְּמַטְבַּע שֶׁיַּחַד הַמְּמַנְה עַל בֵּית הַמַּעֲשֵׂר:

1. 'שיריים' כוונתו לפירות שיהיו מותרים לאכילה לאחר ההפרשה. כלומר, שאם נחלק את השיריים לתשעים ותשע חלקים שווים, החלק השווה להם שנמצא במה שהופרש, הוא המשלים למאה, והוא תרומת המעשר המדויק, ומימלא שאר ההפרשה מיעדת לתרומה גדולה. 2. אם יש כמה מיני פירות או ירקות מוסיף זאת.

נוסה הברשה ל'ספק טבל':

אָהד מַמָּאָה שֶׁל הַשִּׁירִים מִלְּבַר, הַנִּמְצֵא בְּחֶלְקוֹ הַתְּחַתּוֹן שֶׁל מָה שֶׁהִנְחֵתִי בְּצַד, יִשָּׂאֵר טָבֵל (בְּכֹל מִין בְּנִפְרֵד). וְכֵן הַיּוֹתֵר מֵאֶחָד מֵמַאָּה שֶׁל מָה שֶׁהִנְחֵתִי בְּצַד, הֵרִי הוּא תְּרוּמָה גְּדוּלָּה עַל הַכֹּל (כָּל מִין עַל מִינוֹ).

אוֹתוֹ אֶחָד מֵמַאָּה שְׂאֵמְרֵתִי שִׂישָׂאֵר טָבֵל עִם שְׂאֵר הַכִּפּוּת הַנִּצְרָכֵת לְמַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן, בְּחֶלֶק הָעֲלִיּוֹן שֶׁל הַפְּרוֹת, הֵרִי הוּא מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן (כָּל מִין עַל מִינוֹ). אוֹתוֹ אֶחָד מֵמַאָּה שְׂמֻנָּח בְּצַד שְׂעִשִׁיתִיו מַעֲשֵׂר רֵאשׁוֹן עֲשׂוּי תְּרוּמַת מַעֲשֵׂר עַל הַכֹּל (כָּל מִין עַל מִינוֹ).

וּמַעֲשֵׂר שְׁנֵי הֵרִי הוּא בְּחֶלֶק הַתְּחַתּוֹן שֶׁל הַפְּרוֹת (כָּל מִין עַל מִינוֹ). וּמְחַלֵּל הוּא עַל פְּרוּטָה בְּמַטְבֵּעַ שִׁיחַד הַמְּמָנָה עַל 'בֵּית הַמַּעֲשֵׂר'. אִם סִפֵּק שֶׁהוּא מַעֲשֵׂר עֲנִי יֹאמֵר: וְאִם צָרִיךְ מַעֲשֵׂר עֲנִי, יִהְיֶה בְּחֶלֶק הַתְּחַתּוֹן שֶׁל הַפְּרוֹת (כָּל מִין עַל מִינוֹ). וְקִנּוּיִים הַפְּרוֹת לְעֲנִי עַל פִּי הַהֶסֶכֶם שֶׁנִּחְתַּם עִמּוֹ.

וְאִם יֵשׁ לוֹ סִפֵּק אִם הֵם 'נִטְע רַבְעִי', יוֹסִיף: וְאִם הַפְּרוֹת הֵם רַבְעִי יִהְיוּ מְחַלְלִים עַל פְּרוּטָה בְּמַטְבֵּעַ שִׁיחַד הַמְּמָנָה עַל בֵּית הַמַּעֲשֵׂר:

נוסה לחילול 'נטע רבעי'

פירות שהם 'נטע רבעי' ודאי פטורים מהפרשת תרומות ומעשרות, אולם מחללים את הקדושה על המטבע ומברכים קודם החילול:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,

אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל פְּדִיּוֹן נִטְע רַבְעִי.

וְאוֹמֵר: הַפְּרוֹת יִהְיוּ מְחַלְלִים עַל פְּרוּטָה בְּמַטְבֵּעַ שִׁיחַד הַמְּמָנָה עַל בֵּית הַמַּעֲשֵׂר:

טבלת השנים:

השנה	סוג המעשר
תשע"ט	ד' לשמיטה - מעשר שני
תש"פ	ה' לשמיטה - מעשר שני
תשפ"א	ו' לשמיטה - מעשר עני
תשפ"ב	שמיטה - מעשר עני
תשפ"ג	א' לשמיטה - מעשר שני
תשפ"ד	ב' לשמיטה - מעשר שני
תשפ"ה	ג' לשמיטה - מעשר עני
תשפ"ו	ד' לשמיטה - מעשר שני
תשפ"ז	ה' לשמיטה - מעשר שני
תשפ"ח	ו' לשמיטה - מעשר עני
תשפ"ט	שמיטה - מעשר עני

גם בשנת מעשר עני יש לעשות מנוי על מטבע לחילול מעשר שני, כיון שרבים הגידולים שמפרישים מהם מעשר שני גם בשנת מעשר עני, מאחר ומבחינה הלכתית שייכים לשנה הקודמת שהיא מעשר שני.